

מורה חדש (אוי קלט)
שנת ה'תש"ב
העורך: ד"ר א. מרטון.
התאגדות: דוד שן
תאריך: 10.11.1952
XXXV. עטיוליאם.
פברקערשט: Dr. MARTON ERNO
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
SCHÖN DEZSŐ. — Kiadó: Mizrach
Chadash Ltd., Tel Aviv, Rechov Ha-
negev (v. Schlesinger) 11. Tel.: 57677

UJ KELELET
PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Tulságosan körül vagyunk véve
ellenségekkel, semhogy megenged-
hetnők magunknak a testvérharc
fényűzését.
(Cháim Weizmann)

MEGHALT WEIZMANN

Herzl halála óta nem szakadt ilyen gyász
és fájdalom a zsidó népre. Izrael fiatal álla-
mának ez az első valóban szívetlítő és visz-
száhozatalan vesztesége. A gyászunk ebben
a kábut órájában még messze vagyunk attól
hogy világosan számot adhassunk magunknak
a veszteség nagyságáról, amely Weizmann ál-
lamelnök halálával a zsidó népet, Izrael álla-
mát és külön-külön a világ minden zsidóját
érinti. De ösztönös szorongással érezzük, hogy
a sors egy olyan atyai vezért ragadott el tőlünk,
akinek bölcs tanítására, biztos, jószágos
irányítására és megingathatatlan erkölcsi
nagyságára most és a következő években na-
gyobb szükségünk volna, mint valaha volt.
Ezért nehezedik ebben a szomorú órában min-
den zsidó lélekre az elárvultság és vigasztal-
anság fojtogató érzése.

Költők és történettudósok fogják majd méltatni
nemzedékek múltján is Weizmann hatal-
mas egyéniségét, elmúlhatatlan alkotását és
emberfeletti áldozatát, amelyen népe megvál-
tásáért hozott. A mi számunkra azonban
Weizmann még nem legenda, nem történelem,
hanem életünk egy része, ifjúságunknak és
küzdölköző férfikorunknak szebbik, nemeseb-
bik fele.

Amikor a mesterség parancsa a megrendült-
ségnek ebben a percében arra kötelez, hogy
hírül adjuk Weizmann halálát és az első méltó
szavakat elmondjuk róla, akarva sem tu-
dunk másról írni, mint a személyes élmény-
ről, amit Weizmann egyénisége, földi valósá-
ga jelentett számunkra.

Harminc év óta ismerem Weizmann. 1921-
ben a 12-ik cionista kongresszuson láttam őt
először Karlsbadban és azóta számos alkalom-
mal találkoztam vele kongresszusokon, propa-
gandaútajain, vagy szűkebb cionista tanács-
kozáson. Az a kép, amely az első látásnál
megrögződött bennem róla, nem módosult,
nem változott meg a viharos 30 év alatt még
árnyalatokban sem. Utoljára mult év augusz-
tusában láttam rehovoti villájának parkjá-
ban a 23-ik cionista világkongresszus delegá-
tusai részére rendezett fogadáson. Testileg
összetört, öreg ember volt már, de a róla al-
kottott portrét ez a szívetfacsaró valóság sem
tudta megmáskítani, vagy eltorzítani.

Hogyan láttam Weizmann 20 éves fiatal
fejjel és hogyan látom őt ma is? Érdekes mó-
don Weizmann portréja sohasem rajzolódott
ki bennem elszigetelten, önállóan, hanem min-
dig összefüggésben, a hasonlóság és kontraszt
kettős reflektorfényében egy másik arccal:
Herzl királyi fejével. E két arc párhuzamosa-
gának élménye bizonyára nemcsak annak a
következős véletlennek köszönhető, hogy
valahányszor Weizmann a pódiumon láttam,
feje fölött mindig ott függött Herzl portréja,
— az élmény gyökerei sokkal mélyebbre ha-
tolnak, sokkal sorszerűbbek.

A zsidó államalapítás époszában ez a két
arc most már elválaszthatatlanul összekap-
csolódott és mint két ikercsillag ragyog az
újkor zsidó történelem egén. Egyik a másik
nélkül nem teljes és a nagy mű ei sem képzel-
hető e két portré maradéktalan beiktatása
nélkül. Pedig nehezen lehet elképzelni na-
gyobb ellentétet, mint amilyen e két zsidó ál-
lamalapító külső megjelenésében, tempera-
mentumában és egyéniségében megnyilatko-
zott. Az egyik oldalon áll Herzl próféta-arca
szelid szépségében és ábrándos szomorúságá-
ban. Ez az arc csupa költészet, csupa fájdalom,
csupa megbocsájtás. A másik oldalon áll
Weizmann portréja kemény, markáns, néha
keserű vonásaival, határozott, nyugodt, néha
szigorú pillantásaival. Ebből az arcból ener-
gia, a céltudatos ember biztonsága, következe-
tessége s megterhetetlen akarata sugárzik. Ez
az arc: maga a tett. És e nagy különbségek
ellenére mégis annyira egyek, annyira elvá-
laszthatatlanok ök, mint kevés más alakja a
zsidó történelemnek. A cél azonosságában és
a nép szeretetében forrottak így össze.

E két arc, e két gigász nélkül sohasem való-
sulhatott volna meg a zsidó nép és a zsidó ál-
lam újjászülése. Kellott valaki, aki büszke és
szelid szívvel, költői fantáziájával megál-
modja a királyi álmot és kellett valaki, aki
népe iránti nagy szeretetével, valóságérzé-
kével és mindent lebíró energiájával lépésről lé-
pésre megvalósítja ezt az álmot. A zsidó nép-
tudatban ma is így él ennek a két nagy ve-
zérnek az alakja: Herzl a megálmódó és
Weizmann a megvalósító.

Weizmann élettörténete lényegében azonos
a cionista mozgalom történetével. Az első
kongresszuson csak azért nem vett részt,
mert mint fiatal diáknak nem volt meg az
utiköltsége Bázalbe, de a második kongress-
zustól kezdve ott látjuk őt minden kongress-
zuson, minden cionista megnyilatkozásnál.
Már egész fiatalon kiütözköz vezéri kvalita-
sai. Döntő szerepe a cioniz-
mus formálásában akkor
kezdődött, amikor a mozgalom
az első nagy krízisét
élte át, amikor az állam elő-
ször került konfliktusba a
kemény, könyörtelen való-
sággal. Herzl sikertelen dip-
lomáciai tárgyalásainak ha-
tása alatt egyre több cionista
koponyában derengett
fel a felismerés, hogy csu-
pán diplomáciai tárgyalá-
sokkal a zsidó állam soha-
sem lesz megvalósítható.
Kell ide még valami, ami ta-
lán több diplomáciai sike-
reknél, ami tulajdonképpen
előfeltétele minden politikai
és diplomáciai munkának.

Valóságra és tettekre van
szükség. Ezek a cionisták
egyra hangosabban követel-
ték, hogy haladéktalanul
meg kell kezdeni a gyakor-
lati munkát Palesztinában.
Megindult a harc az ügye-
vezett politikai és „prakti-
kus” cionizmus között.
Weizmann csakhamar fel-
ismerte, hogy egyik mód-
szer sem vezetett egymagá-
ban a célhoz, hanem egyfor-
mán szükség van mind a
kettőre. A politikai tevé-
kenység éppoly integrális
része a cionista küzdelem-
nek, mint a gyakorlati tele-
pítő munka. Weizmann kon-
cepciója „szintetikus cioniz-

mus” név alatt került bele
a zsidó történelembe. Ehhez
a szintetikus és univerzális
szemléletéhez hű maradt éle-
te végéig. Hihetetlen szívós-
sággal és türelemmel bír-
dette a gyakorlati ország-
építés parancsát és minden
új kolóniát, minden új gyá-
rat, minden új lakótelepet
egy-egy megnyert csatának
tekintett a zsidó államért
folyó küzdelemben. De
ugyanakkor éber figyelmű
a világpolitikai eseményeit
és nagy összefüggéseket és
szivszorongva várta az al-
kalmatlan pillanatot, amikor
Palesztina ügyét a nemze-
tek fóruma elé viheti.

A második világháború
derekán aztán elérkezett
Weizmann és a cionizmus
nagy pillanata. Tudomá-
nyos felfedezései révén, a-
melyekkel rendkívüli szolgál-
tásokat tett a szorongatott
Angliának, közvetlen kap-
csolatba került Balfour ak-
kori angol külügyminiszter-
rel, akiről már első találko-
zásuk alkalmával sikerült
meggyőznie a cionizmus
igazáról és politikai szüksé-
gességéről. Ebből a találko-
zásból született meg később
a Balfour-deklaráció, a zsi-
dó államalapítás első nem-
zetközi okmánya.

Mi volt az a varázserő,
amellyel meg tudta nyerni
Balfourt és a világ több
hatalmasait? „Úres kézzel
mentem el Balfourhoz —
mondja Weizmann vissza-
emlékezéseiben. — Nem volt
sem katonám, sem ágyu-
im, de 30 zsidó nemzedék
hite és reménye állott mö-
göttem”. Ez a hit volt az,
amely szívós és növekvő d-
namizmusával leküzdötte a
legsúlyosabb akadályokat
is. „Hiszek történelmi hittel”,
ez volt Weizmann credója,
ezekkel a szavakkal nyitotta
meg 1921-ben a Balfour-
deklaráció utáni első cionista
kongresszust. Pedig mi-
lyen istenkísértően nehéz
volt akkor még hinni a cio-
nizmus végső megvalósítá-
sában. Herzl ereje is meg-
rendíthetetlen hitében volt.
De ez a hit a költő, a mű-
vész, a próféta hite volt. Va-
lóság nem állott mögötte,
mert Herzl nem ismerte
sem a zsidó népet, sem Erec
Jiszráel valóságát. De
Weizmann az első pillanat-
tól kezdve ismerte ezt a ke-
mény, kegyetlen valóságot.
Ismerte a zsidó népet a ma-
ga elesettségében, szétforgó
csoltságában, ezerarcúságá-
ban és ismerte Palesztinát
minden geográfiai és nép-
rajzi adottságával. Világo-
san látta mindazokat a je-
zan és számára leküzdhe-
tetlennek tűnő nehézsége-
ket, amelyek a cionizmus
megvalósításának útjában
állanak és ennek ellenére is
soha egy percre sem rendült
meg hite az eszme győzel-
mében.

Sokszor láttam őt a kon-
gresszusok viharai közepé-
te, amint szembenézett el-
lenfeleivel, miközben a szem-
vedélyek hullámai szinte
összecsaptak feje fölött.
Olyan volt, mint a szikla,
amelyen megtörnek a legva-
dabb hullámok is. Maga
volt a megtestesült erő és
biztonság. A hitéből, a meg-
győződéséből soha egy ta-
podtat sem engedett. Ezzel
a hittel és ezzel az akarat-
tal csak győzni lehetett.

Dramai feszültségekkel te-
li, szép, hősi élet volt
Weizmann élete. Megada-
tott neki, amit a sors csak
nagyon keveseknek és na-
gyon kiválasztottaknak ad
meg. Megérthette ifjúkori
álmai megvalósulását, élet-
küzdélmé megkoronázását.
Láthatta népe feltámadá-
sát és ami nem adatott meg
Mózesnek és Herzinek, ma-
ga vezethette népét a meg-
váltott hazába.

Elárvultságunk keserves
perceiben e nagy, heroikus
élet szépségében és megrá-
vító tanulságában keressük
vigasztalást. Örök példakép
marad számunkra: mérték
és figyelmeztetés.

Dr. Marton Ernő

Dr. CHAIM WEIZMANN

Az államelnök utolsó órái

Dr. Cháim Weizmann ál-
lamelnök tegnap reggel 6
óra 55 perckor hetvennyolc
éves korában, rehovoti
kastélyában jobblétre szen-
derült. A nagybeteg állam-
elnök állapotában a vasár-
napra virradó éjjel rosszab-
bodás állott be. Éjjel fél 2-
kor szívrohamot kapott, mire
azonnal kihívták Zondek
dr. egyetemi tanárt és házi-
orvosát, dr. Joélit. Az orvo-
sok injekciót adtak a be-
tegnak, aki egy félóra mul-
ta magához tért, reggel fél
5-kor azonban második szív-
roham következett be és
haláláig az államelnök nem
nyerte vissza eszméletét.
Halálos ágyánál az orvosok
kívül felesége, dr. Ve-
ra Weizmann volt jelen.

A hivatalos
orvosi jelentés

Az államelnök orvosai a
halál után a következő hi-
vatalos közleményt adták
ki: „Reggel 5 óra 55 perc-
kor az elnök szívroham
(angina pectoris) követke-
zésében meghalt.”

A szűkszavú közlemény-
hez dr. N. Joél, az állam-
elnök állandó kezelőorvosa
azt a magyarázatot fűzte,
hogy az elnök szívbaja az
utolsó két évben fokozato-
san súlyosbodott. Jóllehet
egy évvel ezelőtt a beteg
szívós szervezete legyőzte
a betegséget, állapota azóta
is változatlanul súlyos volt.
Az utóbbi hónapokban azon-
ban végzetes rosszabbodás

állott be és bár az elnök
szellemileg egész idő alatt
éber volt és állandóan ér-
deklődött az állam problé-
mái iránt, a katasztrófa be-
következésétől minden pil-
lanatban tartani lehetett.

A kormány
rádióbejelentése

Az ország lakossága reg-
gel 7 óra 12 perckor érte-
sült a tragikus eseményről.
A rádióbejelentés a napi mű-
sor ismertetése közben meg-
szakította az adást és beje-
lentette az elnök halálát. A
kormány hivatalos jelenté-
sét a rádió reggel 8 órakor
közvetítette.

A rövid hivatalos jelentés
így szólt:
(Polytatás a 3-ik oldalra.)

Weizmann életrajza

Weizmann-epizódok

Írta: Dr. FEUERSTEIN EMIL

Weizmann Cháim 1874 kisleve 18-án született a Pinszk melletti Motyli nevű városkában. Apja, Reb Ojzer zsidó tudásban jártas ember volt, de erősen vonzotta a divatos Hászklá (felvilágosodási) mozgalom. Anyja, Ráchel-Lea a Csemerinszki családból származott, amelynek egyik tagja, Chaim Csemerinszki a héber irodalomban vivott ki magának jó nevet.

Ráchel-Lea Weizmann 15 gyermeket szült férjének, ebből tízenkettőt — 5 fiút és 7 lányt — felneveltek. A szülők — bár nagy nehézség árán — valamennyi gyermeküket iskoláztatták, tanították.

A negyedik gyermek Chaim — a család negyedik gyermeke — Pinszkben végezte el középiskoláját, majd érettségi után előbb Németországban, majd a genfi egyetemen folytatta tanulmányait. 1900-ban a genfi egyetem kémiai fakultásának előadójává. 1903-ban megnősült. Felesége Vera Weizmann, aki a Don melletti Rostov-ban született, szintén a genfi egyetemen fejezte be orvosi tanulmányait, majd nem félt évvel később a legideálisabb élettársa.

1903-ban Weizmann válaszul állott, döntenie kellett arról, hogy Berlinbe költözik-e, ahol a Kaiser Wilhelm tudományegyetemen ajánlották fel neki magántanári állást, vagy elfogadja a manchesteri egyetem meghívását. Weizmann Manchester mellett döntött és ez a döntés kihatással volt egész életére.

Tudomány és a gyakorlati cionizmus

Gazdag és elágazó tudományos elfoglaltsága ellenére is dr. Weizmann már kora ifjúságában aktív, vezető szerepet játszott a cionista mozgalomban. 1901-ben — Martin Buber, Berthold Feivel, Leon Motzkin, Trietsch és Jicchák Grünbaummal — megalakította a demokráta cionista frakciót és a cionista Akcionáris Bizottság keretében fejtett ki tevékenységet. Az Uganda-vita idején a terv egyik leghévesebb ellenzője volt és ő is a „Neinsager” csoportjához tartozott. Herzl halála után Weizmann álláspontja közvetítő volt a „praktikus” és a „politikai” cionisták között. A nyolcadik cionista kongresszuson Weizmann ezt az álláspontot „szintetikus cionizmusnak” nevezte. Ez az álláspont követelte, hogy folytassák továbbra is a politikai és diplomáciai tárgyalásokat a cionista célkitűzések érdekében, de ugyanakkor nyomban fogjanak hozzá a tényleges telepítési munkálatokhoz.

A héber egyetem rés a Balfour-deklaráció kezdeményezője

1913-ban a tizenegyedik cionista kongresszus Weizmann javaslatára elhatározta a héber egyetem felállítását.

Az első világháborúban Weizmann elérkezettnek látta a történelmi pillanatot a cionista ideálok megvalósítására. Nyomban a háború kitörése után Weizmann akciót indított, hogy Anglia ismerje el a cionista mozgalmat. Sikertült megnyernie az ügy számára Lloyd George miniszterelnököt és Lord Balfour minisztert. Ennek a diplomáciai munkának az eredménye — melyben Weizmannon kívül Náchum Szokolov és a zsidó közelet több prominens vezetője vett részt — az 1907 november 2-án keltetett Balfour deklaráció volt, melyben Anglia kötelezettséget vállalt a palesztinai zsidó nemzeti otthon felállítására.

Az első világháború után 1918 márciusában Weizmann, mint az angolok által elismert cionista bizottság feje Palesztinába utazott. Utjának célja az angol hadvezetőség és a jisivu közötti kapcsolatok megteremtése. 1918 július 21-én szerény ünnepség keretében Weizmann letette a Skopusz-hegyen a héber egyetem alapkövét.

Palesztinából visszatérve Weizmann folytatja tárgyalásait Angliával és a többi szövetséges hatalommal, hogy a palesztinai kérdést a cionista követeléseknek megfelelően rendezzék. 1919 február hó 27-én Ussziskin, Szokolov és A. Spirevel együtt dr. Weizmann megjelenik a párizsi békekonferencián, hogy a cionista érdekeket képviselje. Ez a munka készítette elő a palesztinai mandátumot, melynek végrehajtása állandó akadályokba ütközött.

Az 1922-ben megtartott san-re-moi konferencián a cionista diplomácia újabb sikert könyvelt el, amennyiben az entente-hatalmak legfelsőbb tanácsa úgy döntött, hogy a Balfour-deklarációt beiktatják a török békeszerződésbe. Ez a szerződés volt a közjogi biztositott zsidó nemzeti otthon elismerése és ez képezte az angol mandátum alapját.

A cionista világszervezet élen

Az 1920-as londoni cionista konferencia a cionista világszervezet elnökévé választotta Weizmann, aki addig formális mandátum nélküli tölthette be tisztségét. Ezt a mandátumot az azt követő összes cionista kongresszusok — 1931-ig — megújították.

1920-ban került szakításra a sor Weizmann és L. D. Brandeis, az amerikai cionisták vezetője között. A Brandeis-csoport a kor feladatit főképp technikai és pénzügyi problémák megoldásában látta, míg Weizmann tisztségében volt vele, hogy Palesztina felépítése a zsidó nép megújulására nélkül nem lehetséges és ezért követelte az erős amerikai cionista szervezet megteremtését.

Megalapítják a Keren Hajjeszodot

Weizmann első, 1920-as amerikai útja a legnagyobb sikerjében folyt le. A Brandeis-csoport megbuktatása után új vezetőség került az amerikai cionista szervezet élére. Megalapították a Keren Hajjeszodot, amely a későbbi években, mint az országépítési alap döntő szerepet töltött be. Ez alkalommal New-York városának diszpolgárrá avatta Weizmann. Harding, az Egyesült Államok elnöke kihallgatáson fogadta és az amerikai nép rokonszervéről és segítőkészségéről biztositotta a cionista mozgalmat.

1922-ben a Népszövetség ratifikálta a palesztinai mandátumot. Weizmann ebben az időben hatalmas felvilágosító munkát fejtett ki Európában és Amerikában a cionista gondolat érdekében és jelentős összegeket gyűjtött az országépítés céljaira.

A Jewish Agency megteremtése

Weizmann arra törekedett, hogy a mandátumban előrelátott Jewish Agencyt a nemcionista rétegek bevonásával megteremtse. Ennek a szervezetről az volt a hivatása, hogy a mandatárius hatalommal szemben Palesztina kérdésében az egész zsidó népet képviselje. Weizmann évekig tartó tárgyalásokat folytatott ebben az ügyben Louis Marshall, Félix M. Warburg és a világ zsidóságának más prominens vezetőivel és a tárgyalások eredményeképpen 1929 augusztusában megszületett Zürichben a Jewish Agency for Palestine. Az alakuló ülésen Weizmannt választották meg a Jewish Agency elnökének.

Az ellenzék pergőtüzében

Ezekben az években egyre nagyobb csoportok fejtettek ki ellenzéki magatartást a weizmanni politikai vonalvezetéssel szemben. Az irányzatok nagy ellenzéké támadt úgy a revizionisták, mint a radikálisok között, akik gúnyosan „Notabeln-Politik”-nak nevezték az irányzatot. Weizmann ugyanis bizalmatlanul kapcsolatot tartott fenn a mandatárius hatalommal, politikájának sarkalatos pontja az volt, hogy a cionista mozgalomnak az angol kormányt kifelé mindig fedeznie kell. Ez azonban nem gátolta meg abban, hogy ne képviselje erősen a cionista érdekeket. 1929-ben — az akkori véres zavargások hatására — megváltoztatta politikáját és az angol mandatárius hatalomban nem látta többé a jóindulatú partnert, hanem az ellenfelet. Az ellenzékét azonban mindez nem elégítette ki és az 1931-es kongresszuson Weizmann nem vállalta tovább az elnökséget, helyébe legközelebb munkatársát, Náchum Szokolovot választották meg.

Weizmann, mint „magán-személy”

Az 1931-35-ös években Weizmann, a „magán-személy” hűségének katonája volt a mozgalomnak. Ebben az időben látogatott el Dél-Afrikába, aktív részt vett a német háciál-munkában és az ifjúsági aljaja megszervezésében. Ebben az időben építette fel rechovoti házáat, a rechovoti mezőgazdasági kísérleti állomás mellett felállította a Sieff-féle kutatóintézetet és idejének jórészét újra a kémiai kutatómunkának szentelte.

1935-ben Weizmann ismét a cionista világszervezet élére került, de — mint egy ízben keserűen megállapította — valahányszor kezébe adták a mozgalom gyeplőjét, súlyos bajok szakadtak a jisivu. 1936 tavaszán kirobbantak az arab zavargások, a folyton növekvő faszizmus egyre inkább éreztette hatását a Közelkeleten. Súlyos viharfelhők tornyosultak az égen és jelezték a közelgő katasztrófát. Anglia ismét a zsidók rovására akarta megnyerni az arabok kegyeit, így született meg 1939-ben a szomorú emlékeztető Fehér Könyv, amely többek között korlátozta a zsidók földvásárlási lehetőségeit és — függetlenül az ország gazdasági helyzetétől és befogadóképességétől — 1500 certifikátra szigorította össze a havi bevándorlási kvótát.

Az angol Fehér Könyv

A Fehér Könyv nyílt hadüzenet volt a cionista mozgalom ellen. A közben kitört második világháború felülgészítette egy időre a nagy leszámolást, de a háború befejezése után, amikor nyilvánvaló lett, hogy Anglia — mit sem törődve az európai zsidóság katasztrófájával — ott akarja folytatni Palesztina politikáját, ahol 1939-ben abbahagyta, — nyílt harcot indított az angolok ellen. Ennek a harcnak a jegyében zajlott le a 1946-ban a huszonkettedik cionista kongresszus, amely — Weizmann szavaival élve — minthogy nem állott módjában megbuktatni az angolokat, megbuktatta a cionista szervezet elnökét.

A zsidó történelem fordulópontja

A kongresszus után Weizmann rechovoti kastélyába vonult vissza és tudományos munkával, valamint a nevére létesített intézet felépítésével foglalkozott. 1947-ben, amikor a zsidó történelem fordulópontjához érkezett, dr. Weizmann visszatért a politikai küzdőterre és a Váád Leumi megbízásából megjelent az UNO vizsgálóbizottságának jeruzsálemi ülésén, ahol kifejtette véleményét a palesztinai konfliktusban.

Nem sokkal ezután, 1947 novemberében, amikor Lake Successban az UNO politikai ad hoc bizottsága a Palesztina felosztására vonatkozó javaslatot tárgyalta, dr. Cháim Weizmann is „tanuvalómást” tett, amely rendkívül nagy hatást gyakorolt a világ közvéleményére.

A döntő UNO-határozat

November 19-én dr. Weizmann kihallgatáson jelent meg Truman elnöknel, mert személyes közbelépéssel akarta elhárítani azt a veszélyt, hogy az akabai öböl palesztinai sávját, a jelenlegi Ejlátot kizsákmítsák a tervezett zsidó állam területéről. Ez a közbenjárása sikerült is és amint Weizmann ezt emlékirataiban is megírta, Truman elnök néhány órával a kihallgatás után már utasította is az Egyesült Államok UNO-küldöttségét, hogy Ejlátot a zsidó államnak kell adni.

November 29-én, amikor az UNO történelmi felosztási határozata elhangzott, dr. Cháim Weizmann New-Yorkban, százezres zsidó tömegek ünneplése közben, könnyes szemmel jelentette be, hogy életének álma megvalósult.

A zsidó állam első elnöke

Amikor 1948 május hó 14-én az ideiglenes államtanács ülésén Ben Gurion felolvasta a függetlenségi nyilatkozatot és megalakult a zsidó állam, Weizmann még New-Yorkban tartózkodott. Május 14-én az államtanács első ülésén őt választották meg az államtanács elnökévé, ami a zsidó állam kezdeti alkotmányos fogalmi szerint az államelnöki méltósággal volt azonos. Tényleges államelnökké az első Kneszet első ülésén, 1949 február 16-án választották meg.

A Hisztadrut gyászulása

A Hisztadrut központi vezetősége tegnap gyászulást tartott, amelyen Mordecháj Námir főtitkár búcsúztatta az elhunyt államelnököt. — Amitől hosszú idő óta féltünk, ma reggel bekövetkezett — mondta Námir. — A cionizmusnak egy ragyogó fejezete zárult le ma reggel dr. Cháim Weizmann elnök elhunytával. Nem tudjuk még, hogy a nemzet miben fog vigasztalást találni nagy veszteségében. A megboldogult államelnök nemcsak az első cionista vezéregyéniség volt, hanem a cionizmus és az ő szemé-

Király volt korona nélkül, ország nélkül. Az egyetlen zsidó volt, akinek közelében az ember világosan érezte, hogy „király”, bár minden királyi attribútuma hiányzott. Személyisége olyan lenyűgöző volt, hogy nem lehetett neki ellenállni. Emlékszem 1937-ben a zürichi cionista kongresszuson egyszeribe mindent fejetetejére állított. A többség chaluka-ellenes volt a Peel-féle felosztási tervvel szemben. Ussziskin volt a „Neinsager”-ek vezetője és a hangulat mellette volt. Egyszerre belépett a terembe Weizmann. Idegenül fogadták, hiszen ő volt a hamis próféta, az ál-messias. Rövid beszédet tartott, amely felvilágosította a hallgatóságot. Egyszerre mindenki mindent más színben látott, a „Neinsager”-ek valóságilag versenyeztek egymással a „ja-sagolás”-ban, mindenki szegylet előbbi felfogását. Ő lett egyszerre a vezér. Mindez rövid percek alatt folyt le. Nem értem a történeteket. Megmagyarázhatatlan volt, ami szemem láttára történt. Ez a személyiség páratlan magnetizmusának ereje.

Vezérségre született. Mindig több volt, más volt a környezeténél.

ellenfelei közül vállalt kimagaslott. 1937-ben felmentem a Karmelre, ahol Weizmann 85 éves anyja lakott egyik gyerekenél. Ráchel Lea Weizmann, aki tizenegy gyereket szült és nevelt fel, néhány epizód mesélt el a világhíres fia életéből.

Nagyapja tizenkét éves korában nősült, egy Csemerinszki-házból származó tizenhat éves lányt vett el. Csak az esküvő után kezdett tefülni rakni. „Mi szüleimmel egy lakásban laktunk, amikor Cháim megszületett és mindenki betódult a szobába, hogy megnézze az újszülöttet. — mesélte Weizmann anyja. — Nagyanyám gyorsan zsebkendőt dobott a csecsemő arcára, olyan szép volt, ugyanis attól félt, hogy megverik szemmel...”

Néhány hónappal ezelőtt, amikor már nagybetűs volt. Jigál Kimchi, a magántitkára körülvezetett az Elnök dolgozószobájában, amely könyvtárszoba és fogadó volt egyaránt. A bejáratnál balra óriási kandalló van a falbaépítve. A „családi tüzhely” körül süppedő fotel sorakoztak, fölötté üveg alatt Weizmann óriási portréja, melyet az angol királyi akadémia egyik tagja készített 1935-ben.

Kis asztalokon fényképeket láttam, amelyek azonnal felkeltették figyelmemet. Az egyik vidám, fiatal, mosolygós angol fiú, ez Michael Clark angol újságíró, aki Weizmann fiatalabb fiának testi-lelki jóbarátja volt. Weizmanné meghívására jött az országba és éppen Rechovot felé volt útban motorbiciklín, amikor arab banditák lelőttek az 1936-39. évi zavargások idején. Weizmanné nagyon szívére vette a dolgot: hiszen a keresztény fiú az ő meghívására jött az országba.

A tragédia folytatása újabb tragédia volt, mert a másik Michael, Weizmann fiatalabb fia, mint pilóta vesztette életét a második világháborúban... A többi fényképek már világpolitikai szempontból érdekesek. Ott láttam mindenképp Balfour lord portréját, amelyet „legnagyobb szeretettel” ajánl barátjának 1922-ben. Mellette Lloyd George és Winston Churchillé 1940 decemberéből, amikor az angol államférfi és katona életének legelkeseredettebb csatáját vívta.

Aztán Weizmann íróasztalát vizsgáltam meg alaposan. Jobbról feleségének, balról anyjának óriási fényképe. Az asztal jórészt egy óriási biblia foglalta el, amelyet 1987-ben nyomtat Hamburgban és amelyet a bécsi zsidók küldtek ajándékba Weizmannnak 75 éves

születésnapjára. Az óriási, régi biblia mellett egy nagyon régi kis imakönyv feküdt. Felütöm: „Ó, Isten, Tánid”, az örökös égőáldozat, amelyből semmi sem maradt a törvények előírása szerint, egészen tűz emésztette el. Nem ilyen áldozatot vett-e maga Weizmann is, akit lelkesedés, hazaszeretet tüze emésztett el? És milyen ellenmondás! Az imakönyv mellett a „Research Council” legújabb tudományos beszámolója feküdt. Hit és kutatás...

Mi lebegett állandóan Weizmann szeme előtt? Milyen festmény, rajz függött az íróasztal felett? Nevelő városának, Pinszknek a temploma. A rajz művészi színvonala nem magas, szentimentális értéke nagyobb lehetett... A falon Jeruzsálem óriási színes látképe. Nem festmény, hanem nagyméretű, színes fénykép, alatta Titus diadalívének egy régi rézkarc...

Weizmann életének dokumentumait vasok kötegek őrzik. A legmegrendítőbb köztük talán az, amely a hosszú sort megnyitja. Tizenegy éves korában, 1885-ben a következőket írta Slomo Szokolovszki nevű héber tanárának:

„Milyen egyszerű, milyen felémelő az a gondolat, amely mind nagyobb tért hódít magának az utóbbi időben testvéreink, Izrael fiaik között „Chovvé Cion” néven egyesülést készülnék alapítani, amely elnyomott testvéreink segítségére fog sietni. Mindenki üldözni fog bennünket és mi minden nép, minden uralkodó terhére leszünk, különösen áll ez az orosz cárra. A „Chovevé Cion” mozgalma tehát a megváltás kezdete. Mindent meg kell tennünk e mozgalom erősítésére, tudván azt a sok rosszat, ami vár ránk. A kulturált Amerikában, Európában, Afrikában és országokban, különösen Marokkóban a legnagyobb kegyetlenséggel fognak bennünket üldözni. Ezért emléjképetek a magasra Cion zászlaját. Jertek, térjünk vissza édesanyánkhoz, akinek térdén születünk. Minnek forduljunk Európa királyához, azt kérve, hogy könyörüljenek bennünk lepihenni? Hiábavaló az egész. Összebeszedték maguk között és megállapodtak abban, hogy a zsidó halálra. Csak Anglia hajlandó megkönyörülni rajtunk, végülis azonban csak Cion marad meg számunkra. Zsidók! Jertek, menjünk fel Cionra!”

Hát esoda, hogy 63 évvel később Izrael első elnökének választották meg?

Diplomata volt a szó legnehezebb értelmében. 1920 július 12-én a londoni Albert Hall-ban nyilvánosan morfondírozott erről a kérdéssel. Hol tanultam diplomáciát? — tette fel a szónoki kérdést. Pinszkben? Nem. Balfour nem azért hallgatott meg, mert diplomataként beszéltem. Miféle diplomácia az, amely mögött nem áll se kincsért, se katonaság, se flotta, se semmilyen anyagi erő? Semmi, senki sem áll mögöttem. Nyolcvan nemzedék hangja hallatszott torkomból és évezredek ereje. Bölcséink, harcossaink, hőseink, akik Erec Izrael szent földjében porladnak, — az ő hangjukra figyelt fel a világ, a praktikus, kemény világ. Néikülük hangom elhalt volna. Eljön majd az idő, amikor ti fogjátok ismét Erec Izrael hangját hallatni...

Heves vitákat folytatott Balfourral, aki — eleinte — nem volt hajlandó megérteni, miért nem fogadhatják el a zsidók Cion helyett Ugandát. Weizmann akkor már elég jól bírta az angol nyelvet, mégsem tudta a nemes lordot meggyőzni. Egyszerre Balfourhoz fordult és azt kérdezte: — Képzeld el, hogy valaki Páriszt ajánlja önnek London helyett? Elfogadná?

Balfour kurtán válaszolt: — London már régen a nienki! Weizmann nem habozott: — Igen, London már az önöké, de Jeruzsálem már a mienk volt, amikor Londn helyén mocsarak süppedtek, ezért vissza akarjuk szerezni Jeruzsálemet és meg is tartani. A hasonlat mély hatással volt Balfourra.

— Sok zsidó gondolkozik úgy, mint ön? — A Themzét el lehet rekeszteni velük. — Akkor — összegezte Balfour a beszélgetést — nagy erőt képeznek.

„Izr...
korm...
dülve...
lam...
Weiz...
Weiz...
óra 3...
megt...
ágy...
kodot...

A...
Berl...
Gold...
Gurid...
Besz...

—
dotta...
Cháim...
nök...
háza...
kiser...
isme...
toty...
szem...
sonl...
lett...
egés...
hisze...
nát...
rona...
rona...
dom...

is, a...
meg...
zet...
a zs...
anna...
tá...
ma...
nak...
és...
tized...
tott...
zsid...
kult...
zicid...
don...
jává...
neve...
mag...
ben...
a tu...
Csok...
ber...
és...
lom...
felm...
szé...
tá...
kő...
ak...
mű...
zete...

ra...
pol...
egy...
alk...
volt...
hat...
egy...
a z...
böl...

me...
ze...
ze...
gür...
és...
zár...
tés...
kül...
jon...
tés...
gür...
tud...
ve...
te...
fős...
me...

A bonni kormány elutasította az arab ultimátumot az izraeli kártérítés ügyében

A nyugatnémet parlament az év vége előtt nem fogja ratifikálni a luxemburgi egyezményt

Bonn. (UP). A nyugatnémet kormány elutasította az Arab Liga ultimátumjellegű jegyzékét, amelyet pénteken adtak át Pawelke kairói német nagykövetnek arról, hogy a Liga vasárnapig meg akarja kapni a választ.

A bonni kormány szövegére tegnap kijelentette, hogy vasárnap átadta Kairóban a nyugatnémet kormány választ, amely közli, hogy Németország nem változtatja meg álláspontját a kártérítések kérdésében és eltiltja a szándéka ratifikálni a kártérítési szerződést. A jegyzék egyúttal utal arra, hogy a nyugatnémet parlament nem fogja az év vége előtt ratifikálni a szerződést és így elegendő idő marad arra, hogy az arabok és a németek valamilyen kielégítő megoldást találjanak. A német kormány jegyzék ismétli az előző bonni kijelentéseket, hogy Németországnak teljesítenie kell morális kötelezettségeit Izráellel szemben és ez semmilyen sem érinti az arab államok és az Izráel között fennálló viszályt.

Kairó. (UP). Pawelke német nagykövet tegnap délután átadta Nagib tábornoknak a bonni kormány elutasító választ az arab jegyzékre. Pawelke kijelentette, hogy Nagib tábornok nem nyújtott neki új ultimátumot pénteken és az arab jegyzékben nem volt szó az arabok és a Németország közötti viszony megszakításáról. „Nagib tábornok bizonyos ajánlatokat tett és azt kérte, hogy ezekre a Liga politikai bizottságának vasárnap esti

se előtt adjanak választ” — mondotta a német nagykövet.

Ujabb bonni hírek szerint csupán az arabok nevezték ultimátumnak a Nagib tábornok által áadott jegyzé-

Soronkívül döntenek a Kupát Cholim orvosainak magánpraxisáról

Tel Aviv. (Az Új Kelet tudósítójától.) — A Hiszdadrut központi vezetősége még a hét folyamán rendkívüli ülés keretében fogja le tárgyalni a Kupát Cholim orvosainak ultimativ követeléseit munkaidejük lecsökkentésére és magánpraxis engedélyezésére vonatkozóan.

A Kupát Cholim 1300 orvosának országos üzemi bizottsága benyújtotta lemondását és helyette az orvosok közgyűlése háromtagú bizottságot választott, hogy kiharcolja az orvosok követeléseit.

A lemondott üzemi bizottság képviselői közölték, hogy a hónapok óta húzódozó tárgyalások nem hozták meg a kívánt eredményt és semmi kilátásuk arra, hogy javítani tudnának a betegségyélőnél alkalmazott orvosok anyagi helyzetén. Az orvosok azt követelik, hogy napi 8 óras munkaidő helyett csak 7 órát dolgozzanak és hogy magánpraxis is folytathassanak.

Mint ismeretes, a Kupát Cholim fennállása óta elvben és gyakorlatban a legmesszebbmenő ellenzete, hogy orvosai magánpraxis folytassanak. Az orvosok

ket, tényleg azonban csak azt kérte, hogy a bonni kormány egyelőre halassza el a kártérítési egyezmény ratifikálását és közben folytassa a tárgyalásokat az arab államokkal.

szert a jelenlegi gazdasági körülmények között nincsen más megoldás anyagi helyzetük javítására, mint a részleges magánpraxis engedélyezése.

Kinevezték az öngyilkossá lett Philipp Auerbach utódját

Az év végéig kifizetik a költségekbe felvett 30 millió márkát — Az osztrák kormány állítógazdálkodást a napirendről a zsidók kártérítésének kérdéséről

München. (STA). — A bajorországi vagyonviszasszámzartatási intézmény elnökévé az öngyilkossá lett Philipp Auerbach helyébe Max Truberget nevezték ki. Az új igazgatót Friedrich Sitz bajor pénzügyminiszter mutatta be az intézmény tisztviselőinek.

A pénzügyminiszter beszédében azt követelte a tisztviselői kartól, hogy sietség a kártérítések és a nyugdíjak kifizetését. Sem mielő magyarázatot nem fog elfogadni kérésüket, mert minden csak a munka minőségétől és a tisztviselő jóindulatától függ. A miniszter figyelmeztette a tisztviselőket, hogy az év végéig feltétlenül ki kell fizetni a költségvetésben biz-

Nagib megnyugtatta az egyiptomi zsidókat

London. (STA). — Nagib tábornok külön kihallgatásán fogadta a Jewish Chronicle munkatársát, akinek kijelentette, hogy az egyiptomi zsidóknak mitől sem kell tartaniuk, ha betartják a törvényeket. Az újságíró erre azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogyan vádolhatják az egyiptomi zsidókat a cionista tevékenységgel holott az országban betiltották a cionista szervezeteinek működését. Nagib erre kijelentette, hogy Egyiptom polgárai felekezetre való tekintet nélkül egyenlők a törvény előtt, senkit sem helyeznek vád alá törvényes alap nélkül, amit az is bizonyít, hogy legutóbb számos muzulmán itéltek el hazatérési perekben.

Az angol királynő távirata

A külföldről érkező részvétvátatok hoszu sorát a norvég kormány sürgönye nyitotta meg, amelyben melege szavakkal fejezte ki részvétét az államelnök elhunytá felett.

II. Erzsébet angol királynő a következő részvétvátíratot intézte Sprináz helyettes államelnökhez:

„Nagy sajnálattal fogadtam a hírt dr. Cháim Weizmann haláláról, aki olyan őszintén népe jólétének szentelte életét. Kérem, hogy tolmácsolja részvéteimet az elhunyt családjának. Churchill miniszterelnök Ben Gurionhoz intézett táviratát is megbeszélésben.

A beállott fordulatot azzal magyarázzák, hogy a katolikus néppárt és a szociáldemokrata párt a közeleg választásokon nem akarják kitenni magukat a zsidóbarátság vádjának és ezzel maguk ellen ingerelni a náciokat, akik most szavazati jogot kaptak. Mafelöl Ausztria aggodalommal várja most az UNO-ban az osztrák kérdésben kezdődő vitát és nem akarja magára haragítani az arab államokat.

A Chronicle egyébként azt is közli, hogy a vagyonviszasszámzartatási kérés határidejét, amelyet eredetileg 1949 februárjában állapítottak meg, de azóta a zsidó nyomásra állandóan meghosszabbították, Kamitz pénzügyminiszter most 1953 novemberéig toltá ki.

Uj plasztikus-anyag gyár Rechovotban. Az amerikai Dow nemzetközi vegyiszergyár részvételével új plasztikus anyaggyár épül Rechovotban, amely az amerikai vállalat engedélye alapján itt fogja gyártani a Saran nevű plasztikus anyagot. A vállalat élén Joseph Jacobson áll és a gyár izraeli szakembereit most képezik ki Amerikában. A gépeket ugyancsak az amerikai anyavállalat fogja szállítani, amely nyersanyagról is gondoskodik. A rechovoti gyár plasztikus fonalakból készült szövetek előállításával is fog foglalkozni.

Megbizottat keresünk újságok kézbesítésére, inkasszálására, kora reggeli órákban Petach Tikva és környékére. Csakis kerékpárral rendelkezők jelentkezzenek.

„ALEXANDER” Könyvkiadó és Lapterjesztő Vállalat, TEL. AVIV, Hancviim 11.

A külföld részvéte

(Folytatás a 3-ik oldalról)

fiának, államunk első elnökének halálát. Dr. Weizmann örök példakép lesz számunkra a népért és országért való kötelességteljesítésben és áldozatvállalásban.

Elhalasztották az érettségi magánvizsgákat

A magántanulók érettségi előkészítő vizsgáit, amelyeket kedden kellett volna megtartani, az elnök halála miatt november 18-ra halasztották.

Ugyancsak elmaradt a Kaplan volt pénzügyminiszter emlékének megörökítésére alakult intézmény első ülése, valamint a telavivi városi tanács tegnap este kintüött ülése, a kormány mellett működő gazdasági tanács ma délelőttre összehívott ülése, a svéd követésnek a svéd király születésnapjára rendezett fogadása és általában minden rendezvény, amelyet állami és magánintézmények erre a hétre hirdettek meg.

Az angol királynő távirata

A külföldről érkező részvétvátatok hoszu sorát a norvég kormány sürgönye nyitotta meg, amelyben melege szavakkal fejezte ki részvétét az államelnök elhunytá felett.

II. Erzsébet angol királynő a következő részvétvátíratot intézte Sprináz helyettes államelnökhez:

„Nagy sajnálattal fogadtam a hírt dr. Cháim Weizmann haláláról, aki olyan őszintén népe jólétének szentelte életét. Kérem, hogy tolmácsolja részvéteimet az elhunyt családjának. Churchill miniszterelnök Ben Gurionhoz intézett táviratát is megbeszélésben.

Övadék ellenében utólag is ki lehet fizetni a külföldi utazás jegyeit

Ismeretes, hogy az alijaminisztérium csak azzal a feltétellel engedélyezi izraeli állampolgárok kivándorlását, vagy családi, illetőleg üdülési okokkal indokolt külföldi utazását, ha a hajójegyet, vagy repülőjegyet külföldön váltják meg az utas részére. Ez a feltétel azonban

sok esetben megakadályozta az elutazást, mert sem a kivándorló, sempedig az izraeli turista nem tudta rávenni külföldi rokonait, vagy barátait, hogy az utazási jegyeket előlegezzék.

Az utóbbi időben az El-Al és a külföldi repültársaságok is erős nyomást gyakoroltak a pénzügyminisztériumra, hogy enyhítse a rendelkezés szigorát és olyan áthidaló megoldást találjanak, amelyet végül a pénzügyminisztérium is elfogadott.

A kivándorló, vagy az utas övadékot tesz le izraeli fontban, amellyel garantálja, hogy külföldre érkezése után záros határidőn belül beküldi a jegy dollárértékét.

Az övadéknál még a feketepiaci árnál is magasabb árfolyamot kérnek az utasoktól éspedig minden dollárért 2 és fél fontot kell letenni.

Az elmúlt hetekben már néhány ilyen eset történt, és a vállalatok jelentése sze-

ban. Dr. Görög Frigyes, dr. Marton Ernő, Schuitz Ignác. Az elnök kirjai iródájában a részvétlátogatók számára emlékkönyvet nyitottak. Ugyancsak emlékkönyvek lesznek Izráel minden külföldi követségén is.

iratában a következőket írja: „Mélyen elszomorított a hír régi barátom, dr. Cháim Weizmann, haláláról. A világ kiváló polgárát és Izráel hű fiát veszítette benne. Hálás lennék, ha tolmácsolná részvéteimet dr. Weizmann asszonynak.”

Az angol cionista szövetség felszólította az angol zsidókat, hogy hétnapig gyászt tartsanak dr. Weizmann emlékére. A cionista szövetség gyászjelentésében azt írja, hogy a zsidó történelem dr. Weizmannban az izraeli állam legfőbb gyzedelmes felépítőjét fogja látni.

Páris (AFP). — A francia kormány körében mély megrendülést váltott ki a halálhír. A francia kormány szövegére kijelentette hogy teljes mértékben osztják az izraeli kormány és Izráel népének gyászát. — „Dr. Weizmann személyében — mondta a szöveg — Izráel nemcsak első elnökét veszítette el, hanem az állam létezésére irányuló tervek pártosát is.”

Bern (UP). A svájci kormány vasárnap reggel hivatalosan részvétét fejezte ki Izráel svájci követségénél és egyúttal a svájci külügyminisztérium épületén félórásra húzták a lobogót. Az izraeli követségen a látogatók végtelen sora jegezte be nevét a felfektetett kondolációs könyvbe, közöttük az elhunyt elnök számos személyes jóbarátja. A követség nagyszabású emlékkünnepet fog rendezni.

Minden ilyen tranzakcióhoz azonban a pénzügyminisztérium jóváhagyása szükséges és maguk a társaságok is csak kivételes esetekben adják meg ezt az engedélyt.

A repülővállalatok egyébként úgy informáltak az újságírókat, hogy az utóbbi időben lényegesen növekedett a külföldi befizetések révén adódó dollárjüvedelmük.

— A Progresszív Párt — Hávedet Hácioni tel-avivi magyarajku tagozatának mára, nov. 10-re összehívott ülése Weizmann államelnök halálával beállott gyász miatt elmarad. A legközelebbi ülés, jövő héten, november 17-én hétfő este 8 órakor, Allenby 19 szám alatt lesz megtartva.

HABIMAH MÜSORA:

Tel-Aviv, nov. 9., vasárnap PFER GYNT

Apróhirdetések

Ozereteket, házvezetőnőket, metapeleteket keres es kövvetit: Erna Dávid, álláskövvetitő, Tel Aviv, Ben Jehuda u. 218. 10—12, 4—6-ig. 7270

Bevezetett angol-francia szabóüzlet, különbejáratu balkonhelyiséggel, esetleg más célra is átadó. Tel-Aviv, Dizengoff 242., Grünberg. A7334

Női és gyermekruha szabászati kurzusok Ziszovicsnál, Tel-Aviv, Lessing 14., Gordon mellett. A7374

A közkeleti petróleumtermelés óriási emelkedése teljesen pótolja a perzsa kőolajat

Muszádek ismét magához kéréte Schachtot. — A perzsák tankhajókat és cukorgyári berendezéseket vásárolnak petróleumért Németországtól.

London. (UP). — A közkeleti kőolajtermelés most közzétett hivatalos adatai szerint Irák, Kuveit és Szaudi Arabia olajtermelése olyan arányban emelkedett a folyó év első kilenc hónapjában, hogy teljesen kárpótolta a perzsa olaj kimaradását, sőt még ezenfelül öt százalékos emelkedést ért el a tavalyi összttermelés el szemben, amelyben Perzsa része 16 millió tonna volt. A háromnegyed év termelése 76 millió 900 ezer tonnát tett ki, a múlt év hasonló időszakában pedig Perzsiával együtt csak 73 millió 300 ezer tonnát.

A jövő évre még nagyobb termeléssel számítanak a közkeleti államokban. Londonban azt hiszik, hogy nem várhatók politikai nehézségek, de azért bizonyos nyugtalanságot váltott ki Libanon és Szíria követelése, hogy változtassák meg az angol-iraki petróleumvállalattal és az amerikai transzarabiai csövezeték-társasággal kötött egyezményeket. Ezenkívül élénk figyelemmel kísérik az iraki fejleményeket, ahol az ellenzék főkövetelése a petróleummezők államosítása.

Bonn. (AFP). — A bonni perzsa nagykövet meghívta Hjalmar Schachtot, Hitler volt pénzügyminiszterét, hogy látogasson el újra Teheránba, mert Muszádek miniszterelnök ki akarja kér-

ni tanácsát Perzsa pénzügyi terveire vonatkozólag. A perzsa állami petróleumtanács tagja, Hassibi kijelentette, hogy Perzsa több olajszállító hajót fog rendelni Nyugat-Németországban és a hajók ellenében olajat és szállítási Németországnak. Perzsa ezenfelül is nagyszabású rendeléseket akar juttatni a nyugatnémet iparnak. Többek között már feladták a rendelést két cukorgyár teljes berendezésének a szállítására.

Muszádek miniszterelnök már a legközelebbi napokban javaslatot fog terjeszteni a parlament elé, hogy adjanak koncessziót egy nyugatnémet vállalatnak, amely a perzsa petróleumipar állami igazgatóságával együtt átvénné az olaj és olajtermékek szállítását.

Hassibi hangsúlyozta, hogy az angol blokádnál és tankhajók hiánya akadályozza meg a perzsa petróleumszállítványokat. Olaszországnak már eladtak öt-millió tonna nyersolajat és Amerikának három millió tonnát, de ezeket csak a blokádn megszűnése után fogják leszállítani.

Megbizottat keresünk újságok kézbesítésére, inkasszálására, kora reggeli órákban Petach Tikva és környékére. Csakis kerékpárral rendelkezők jelentkezzenek.

„ALEXANDER” Könyvkiadó és Lapterjesztő Vállalat, TEL. AVIV, Hancviim 11.

A hét végén írják alá a fuziót a CIM és a Dizengoff hajóstársaságok között

Joszf Barfel, a CIM nemzeti hajózási vállalat egyik igazgatója és A. Graetz, a Dizengoff hajózási vállalat igazgatója, akik a két társaság fuziójáról New-Yorkban folytatják a tárgyalásokat, néhány napon belül hazaérkeznek és november 15-én aláírják a megegyezést a fuzionált vállalat közös igazgatásáról. A CIM igazgatósága egy semleges intézményhez fordult, hogy

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei

NATANJA Megkezdődnek a kultúrelőadások Natanján. Az első előadás november 11-én kedden este 8 órakor lesz a Bét Ezráchban. - Tárgy: Gervai Sándor író „A galutzsidó a szábre szemében”. Az előadást megnyitja dr. Gonda László.

4 ÚJ KELET 1952 XI 10

A közoktatásügyi minisztérium nyelvtérjesztő osztálya Haifa város kultúrügyosztálya, Pevsner utca 54.

ULPÁN ÉS ULPÁNIT

(esti kurzusok) a héber nyelv elsajátítására. Beiratkozások november 14-ig a Pevsner házban, Pevsner utca 54, délelőtt 11—1 és délután 5—6 óra között.

Haleva (Mahler) Éli és Hédi

Tibériás, Sikun Havatikim 107. örömmel értesítik rokonaikat és barátaikat, hogy KISLANYUK SZÜLETETT

LEBOVITZ SILVIA és WINKLER LAJOS

Wien Arad HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK. Minden külön értesítés helyett. Kfar Hakormim Giulis, 1952. nov. 6.